

Naročnina listu: --
Celo leto . . . K 10—
Pol leta . . . 5—
Četrt leta . . . 2.50
Mesečno . . . 1—
Zunaj Avstrije: ----
Celo leto . . . 15—
Posamezne številke
-- 10 vinarjev. --

STRAŽA

Inserati ali oznanila
se računajo po 12 vrt.
od 6redne petivrtice: pri
večkratnih oznanilih velja
popust.
„Straža“ izhaja v pon-
deljek in petek popoldne.
Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
Koroška ulica. 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopoldne.

Bolgari prekoračili Donavo.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 10. decembra.

Uradno se razglša:

Vzhodno bojišče.

Med Silistrijo in Črnovodo so prišli Bolgari na levi breg reke Donave.

Vzhodno od Bukarešte in Ploestija napreduje naše prodiranje.

Čete generala pl. Arz so na obmejnem ozemlju zahodno in severo-zahodno od Ocna odbile hude ruske napade. Le južnozahodno od Sulte se je posrečilo sovražniku nam iztrgati eno višino.

Na ozemlju armade generalnega polkovnika pl. Kövessa je napravil sovražnik več srditih napadov proti našim postojankam zahodno od Fundul-Moldovi, za katere se vršijo že več tednov vroči boji. Hrabri branitelji so sovražne napade vselej odbili.

Dalje proti severu nič pomenibnega.

Italijansko bojišče.

Položaj se ni spremenil.

Naměstnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, podmaršal.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 10. decembra.

Franosko bojišče.

V ozemlju Somme je bil artilerijski ogenj na večer hujši. Močne angleške patrulje, ki so po noči prodirale vzhodno od Guendecourta, so bile pograne nazaj.

V Šampanji, južno od Ripeta, je naša napadalna skupina vrgla Francoze iz jarka, katerega smo nedavno izpraznili.

Vzhodno bojišče.

Fronta nadvojvode Jožefa: Rusi so med Kurlibabo in Dornovatro zopet napadali, a brez uspeha. Južno od doline Trofousul so zavzeli neke višine, a se jim kljub uporabi močnih sil ni posrečilo, da bi zraven tega prostora pridobili ozemlja.

Mackensenova skupina: Armade v Vzhodni Vlahiji prodirajo. Med Črnovodo in Silistrijo so bolgarske sile prekoračile Donavo. V Dobruči le slabo vojno delovanje.

Balkansko bojišče.

Severno od Bitolja in ob kolenu reke Črne so četverosporazumove čete včeraj zopet podvzele močan razbremenilni napad, ki pa se je izjalovil. Bolgarske in nemške čete so vse napade Francozov in Srbov krvavo odbile.

Zadnje nemško uradno poročilo.

Berolin, 10. dec. zvečer.

V Veliki Vlahiji kljub deževnemu vremenu naglo prodiramo.

Ob kolenu Črne nov močan napad četverosporazumovih čet krvavo odbit.

Bolgari prekoračili Donavo.

Sofija, 9. decembra.

Ob Donavi so se pričele sovražne čete, ki so imele med Tutrakanom in Črnovodo zaseden levi

breg Donave, umikati proti severovzhodu. Naše čete, ki so pri Tutrakanu prekoračile Donavo, so zavzele mesto Oltenita, katero je sovražnik pred svojim begom opustošil. Druge čete so pri Silistriji prekoračile Donavo. Rusi so mesto Kalaraš in sosednje vasi zažgali.

List „Dneyn Izvestja“ poroča, da so Bolgari pod varstvom teme prekoračili Donavo in so močno zakopanega sovražnika vrgli nazaj. Vsled tega držnega podvzeta so bile ruske in rumunske čete, ki so taborile nasproti Črnivodi in so bile v nevarnosti obkolitve, prisiljene se umakniti iz svojih močno zgrajenih postojank. V veliki naglici se je sovražnik umaknil v severovzhodni smeri. Rumunska artilerija se je z močnim ognjem obupno trudila, da bi most pri Črnivodi (ki je največji most v Evropi) razrušila, a zaman.

„Deutschland“ se vrnila.

Bremen, 10. decembra.

Trgovski P-čoln „Deutschland“ (kapitan Kö-nig) se je danes opoldne po nagli vožnji vrnil v Bremen.

Nekaj o enakopravnosti.

Izvestni nemški politiki imajo čudne pojme o § 19 državnih temeljnih zakonov o enakopravnosti narodov. Sklicujejo se na razlike v razmerah v posameznih pokrajinah. Po mnenju takih nemških politikov je v zakonu označena enakopravnost narodov praktično neizvedljiva, ako nočemo, da nastane v državi zmeda v uradnem poslovanju. Posebno se pa sklicujejo na časovni red, po katerem so se kronovine priključale k Avstriji, pri čemur naglašajo, da ste Štajerska in Koroška stari nemški kronovini, in nekdanji nemški zvezni deželi. Tu da nimamo Slovenci nikake pravice do uvaževanja v narodnem pogledu. Take so ideje, ki naj pokrkvajo stremljenje nemških politikov po — nadvladju v državi. To idejo so si osvojili tudi krščanski socialci in s tem seveda tudi cilj nemških radikalcev.

Predno ste Štajerska in Koroška postali takozvani „nemški deželi“, ste bili — slovenski. Koroška je imela svoje slovensko državno pravo in je koroški vojvoda tudi pred nemškim cesarjem nastopal kot Slovenec. Če se je kdo v navzočnosti cesarjevi pritožil proti vojvodi, je bil ta dolžan braniti se le v slovenskem in v nobenem drugem jeziku. Koroški vojvoda je bil na nemškem dvoru vrhovni lovski mojster, ki je razsojal v sporih o lovskih stvarih. In kadar je spričo cesarja vršil ta posel, je razsojal le v slovenskem jeziku. Taka je bila nekdanj jezikovna enakopravnost na Koroškem in Štajerskem! Še koncem 12. stoletja je bila Koroška slovenska dežela, ki je bil uradno in pravno pripoznan slovenski značaj. Koroški vojvoda se je umeščal v slovenskem jeziku in s slovensko prisego, ki je bila v rabi do 17. stoletja. Da pa je nemški fevdalizem izpodrinil slovenski jezik iz njegovih pravic, ne velja to kot zakonito dejanje — tem manje, ker je bil ta fevdalizem nasprotnik vseh ljudskih pravic.

Nemški politiki so brez vsake doslednosti; načela in ideje jim veljajo in ne veljajo. Kakor jim to pač gre v prilog. Če se drugi — v obrambo svojih idej in načrtov — sklicujejo na minolost, na zgodovinske dogodke, čine in dokumente — kakor n. pr. Čehi na svoje državno pravo — se Nemci rogajo ta-

kim dokazom, jim smešijo in jim odrokaajo vsako veljavnost. Tako so n. pr. vedno kričali, da češko državno pravo ni — tako so govorili dobesedno — niti pipe tobaka vredno. Da ne more tvoriti nikake podlage za kake politične načrte v sedanjosti in bodočnosti, za sedanje moderno, za sodobno življenje. Državno pravo da je ob veljavo, ker na njega mesto da je stopilo moderno živo pravo. Vse drugače pa govore, če se oni sami morejo sklicevati na kako uzurpacijo iz minolosti. Potem je hitro zgodovina, so dogodki iz minolosti edino odločilen dokaz, po katerem naj bi se urejala tudi sodobna državna politika!

Ker so po važnih vojnih dogodkih v državi nastopale izpremembe po inicijativi krone, naj bi tudi sedaj krona iz lastne moči in brez ozira na vse druge činitele izpremenila ustavo — seveda Nemcem v prilog. V nasprotnem slučaju pa bi seveda kričali za parlamentarizmom in proti temu, da bi se kaj odločalo brez „ljudske volje“, brez sodelovanja ljudskih zastopnikov.

Kakor kaže — to je njih parola. Na srečo države pa je naš novi cesar Karol I. v svojem prvem oklicu do narodov svečano povedal nekoliko drugačne nazore, pravičnejše in — moderneje. Svečano je proglasil kot svoj vladarski princip: enako pravico za vse, enakopravnost narodov in pravico teh do sodelovanja na določanju državne politike.

Nemški radikalci nezadovoljni z dr. Körberjem.

„Deutschböhmisches Korrespondenz“ piše, da je v krogih nemških radikalcev zavladala taka ozlovoljenost proti ministrskemu predsedniku dr. Körberju, da utegne priti v nemškem Nationalverbandu do izpremembe stališča napram dr. Körberju ter pripominja, da je prejšnji ministrski predsednik Stürgkh nekoliko poprej, predno je bil umorjen, obljubil volilnim nemško-češkim poslancem, da bodo razmere na Češkem neparlamentarnim potom na novo urejene. Ko je nato prevzel dr. Körber vodstvo vlade, so dobili nemški poslanci obvestila, da hoče dr. Körber uveljaviti nemščino kot državni jezik sicer neparlamentarnim potom, da pa išče v drugih zadevah sporazumljenja od naroda do naroda ter da bo pri tem računal na sodelovanje poslancev.

Že takrat so se proti temu dvignili od nemško-češke strani razni pomisleki. Vsekako se je še pa mislilo in upalo, da bo uveljavljena nemščina kot državni jezik prav gotovo še predno bo sklican državni zbor. Med tem časom so se pa razmere naglo izpremenile in sklicanja državne zbornice je pričakovati v kratkem času. Kljub temu pričakujejo nemški poslanci, da bo urejeno vprašanje nemščine kot državnega jezika.

V zadnji klubovi seji nemških radikalcev je poročal poslanec Heine o obvestilih, katere je dobil od vodilnih oseb nemške delavske stranke. Vodstvo nemške delavske stranke je bilo pri dr. Körberju in na tem posvetovanju je naglašal dr. Körber, da zavzema popolnoma ustavno stališče ter da ni pri njem nobenega vprašanja, pri kojega rešitvi bi smel biti že vnaprej izločen in izključen parlament.

To velja ravnotako za izpeljavo samostojnosti Galicije, kakor tudi za velika narodno-politična vprašanja. Iz tega vzroka se ne namerava odpovedati sodelovanju parlamenta ne pri rešitvi tega in tudi ne

pri rešitvi onega vprašanja, marveč bo odkazal parlamentu nalogo, da reši v lastnem delokrogu velika politična vprašanja in načrte. Ministrski predsednik je namignil, da bi se še le tedaj, ako bi se izkazal parlament za nezmožnega, poslužil drugih odredb.

V klubovih sejah nemško-radikalne stranke in tudi v krogih nemško-nacionalnih poslancev se je nato naglašalo, da je rešitev teh vprašanj parlamentarnim putem nekaj nemogočega ter da vse kaže, da se bodo vnovič za nedoločeni čas odložile upravičene zahteve avstrijskih Nemcev, mogoče še celo, da bodo ostale neizpolnjene.

V seji nemških radikalcev dne 6. decembra so se bavili z vprašanjem, kakšne predloge bi se naj z ozirom na položaj sklenilo staviti na bližnjem glavnem zborovanju nemškega Nationalverbanda in kaj bi se naj ukrenilo, da bi se zasiguralo složno in skupno postopanje vseh nemško-narodnih poslancev. — Član delavske stranke, poslanec Knirsch, je naznanil v „Parlamentarni korespondenci“, da so naznanila o pogovoru z dr. Körberjem, kakor tudi posledice tega pogovora neresnične. V kolikor je pooblaščen, da se sme izjaviti — poslanec Knirsch je šel k vojakom — je pa nastala v krogih delavske stranke sprememba v stališču napram vladi. Stališče delavske stranke se sicer popolnoma strinja s stališčem nemškega Nationalverbanda.

Obredi pri kronanju na Ogrskem.

Ogrsko državno pravo določa, da igra primas ogrski, ki je ob enem tudi nadškof ostrogonski, pri kronanju v Budimpešti sledečo prav odlično vlogo, ki je določena že od leta 1786:

Ogrski primas je član komisije, ki določa besedilo kraljeve prispege in je tudi član deputacije, ki izroči kralju to besedilo. Na čelu te deputacije ima primas nagovor na kralja. V imenu naroda prosi primas kralja, da se da določenega dne kronati ter da potrdi namestnika ogrskega palatina, katerega je izvolil ogrski državni zbor. Na čelu deputacije zaprosi ogrski primas kraljevo soprogo, da se da kronati za ogrsko kraljico. Pred vstopom v cerkev, v kateri se vrši kronanje, sprejme z veliko asistenco kraljevo dvojico, kateri izroči razpelo, da jo poljubi, nato poškrubi kraljevo dvojico z blagoslovljeno vodo in jo spremlja v cerkev. Ko so položili škofje kraljeve insignije na svoj prostor, prečita kaloški nadškof postulatijo ogrskemu primasu, ki sedi na levi strani altarja, kraljev sedež je pa pred prvo stopnjo glavnega altarja. Kralj napravi pred primasom poklon, in se nato vsede na kraljevi stol. Ko so določeni obredi gotovi, poklekne kralj na blazinico in prisega, da hoče varovati mir in pravico. Po prisegi ponudi primas kralju razpelo, da jo kralj poljubi. Nato mazili primas kralja, ko je še poprej izmolil litanije Vseh svetnikov. Med sv. mašo pripaše primas kralju meč sv. Stefana. Po običajnih udarcih z mečem na vse štiri strani položi primas klečečemu kralju s pomočjo namestnika palatina krono sv. Stefana na glavo in moli pri tem predpisane molitve. Nato da kralju v roko žezlo in ga spremlja do kraljevega prestola. Pred kronanjem kraljice izgovori kralj postulatijo do primasa, nakar zmoli poslednji litanije Vseh svetnikov. Nato mazili primas kraljico in se do-

takne s krono sv. Stefana desnih pleč kraljice, ji da v roko žezlo ter jo spremlja do kraljevega prestola. Pri darovanju da primas klečečemu kralju pateno, da jo poljubi. Primas čita naprej pod prostim nebom besedilo ustavne prispege in kralj izgovarja za njim prisego. Primas je nato povabljen k obedu, katerega se udeležijo samo kraljeva dvojica, primas, kaloški nadškof, papežev nuncij in namestnik ogrskega palatina. Pri veliki slovesni pojedini, katera se vrši nekaj ur pozneje, ima ogrski primas prvi napitni govor na novo kronano kraljevo dvojico.

Tajna pogodba med Anglijo in Nizozemsko?

V Vašington je došlo poročilo o tajni pogodbi med Anglijo in Nizozemsko. Po tej pogodbi se je Nizozemska zavezala, da bo vsa odvišna živila namesto v Nemčijo odslej pošiljala v Anglijo. Anglija bo ta živila plačevala za višje cene kakor Nemčija. Nizozemska se je pismeno zavezala, da bo gotovo množino svojih živil stalno pošiljala v Anglijo.

Novo angleško ministrstvo.

Lord George — vojni minister — prej odvetnik v Walesu, sin nekega učitelja, je zmagal. Z njim so zmagali na Angleškem odločni pristaši vojne. Popolnoma nepričakovano je izpodrinil Asquitha ter spravil na površje stranke, ki zahtevajo vstrajanje v vojni z Nemčijo do skrajnosti. Lord George zastopa sistem, da je treba Nemčijo popolnoma do skrajnosti izmzgati. V trenutku ta izprememba v angleškem kabinetu pač ne bo imela na potek vojne nobenega vpliva, ker to ni v moči nobenega ministrskega predsednika, pač pa je že danes jasno, da bo imelo to imenovanje za posledico nove strahovite žrtve Anglije. Vsekakor ima lord George veliko zaslonbo v poslanski zbornici, če tudi so nekateri vplivni liberalni politiki proti njemu. Videti je, da hoče Anglija napeti vse svoje sile do skrajnosti, da zmaga, in v tem leži pomen novega angleškega ministrstva.

Rumunsko bojišče.

Rumunsko-ruska armada se umika na celi črti. Divizije, ki so prihajale z gorovja, so uničene. Naši so vjeli zopet več tisoč Rumunov. Kje se bo ustavila rumunska armada, še sedaj ni jasno; nekatera poročila pravijo, da se bodo Rumuni in Rusi umaknili do Serefa in bodo še le tam organizirali obrambo Rumunije. Kralj in kraljica sta dne 2. dec. tiho zbežala iz Bukarešte v Rusijo.

Bolgari so dne 8. decembra pri Tutrakanu prekoračili Donavo. Tako sta se armadi, ki stojita v Dobruči in v Rumuniji, strnili v skupno fronto.

Rumuni se umaknejo do Braile.

„Novoje Vremja“ naznanja, da se bo tepena in razpršena rumunska armada ustavila odločno v bran še le ob črti Galac—Braila, t. j. kakih 180 km severovzhodno od Bukarešte. Prvotno so se baje nameravali Rumuni ustaviti ob reki Buceu, a ker so

tamošnje postojanke prešlebe za resen odpor, je baje rumunsko armadno vodstvo ta načrt opustilo.

Pariški dopisnik lista „Corriere della Sera“ izjavlja, da se bo rumunska armada ob reki Buceu le malo branila in da se bo umaknila do reke Seret, ki je nekaka najboljša naravna obrambna črta. Ob Seretu se bo rumunska armada združila z rusko armado.

V mestu Jassy se je pred dnevi v navzočnosti rumunskega kralja vršil vojni svet, katerega so se udeležili tudi člani ruskega generalnega štaba. Posvetovali so se, kako bi se rumunska armada mogla na novo razvrstiti.

Rusija brani rumunske trdnjave.

Iz Petrograda se poroča, da je Rusija prevzela brambo rumunskih trdnjav Galac, Facany in Braila.

Od 1. decembra vjetih 70.000 Rumunov.

Od 1. do 9. decembra, to je tekom enega tedna so naše armade vjele čez 70.000 Rumunov, vplenile 184 topov, 120 strojnih pušk in nepregledne množine vojnega gradiva.

Bolgari so se maščevali.

Zahrbtno vlogo so igrali Rumuni leta 1913, ko so pri sklepanju bukareške pogodbe med balkanskimi državami padli Bolgarom za hrbet. In dne 6. dec. 1916, torej komaj po treh letih po sklepanju bukareške pogodbe, so kot prvi prikorakali Bolgari v rumunsko prestolnico in se tako maščevali za hinavsko zahrbtnost svojih sosedov.

Stare utrdbe. — Plen.

Vseh 18 utrdb okrog Bukarešte je nepoškodovanih padlo v roke zmagovalcev. Oklopna trdnjavska skladišča so polna streliva, petroleja, živil in ogromnih množin žičnih ovir. Trdnjava je bila samo na vzhodnem in severovzhodnem delu na modern način utrjena, drugod pa je taka kot je bila tedaj, ko so jo dogradili. Veliko je število železniških vozov, ki so jih našli zmagovalci večinoma vse napolnjene.

Guverner v Bukarešti.

Za guvernerja v Bukarešti je imenovan general pl. Heinrich, bivši guverner mesta Lille v severni Franciji.

Beg rumunske kraljevske dvojice.

Težki oblaki so viseli dne 2. decembra nad Bukarešto. Žalosten je bil pogled na rumunsko glavno mesto. Ulice so bile polne ljudi, ki so bežali iz mesta proti vzhodu. Sovražnik se je bližal mestu. Tega žalostnega dne je tudi kralj Ferdinand s svojo soprogo zbežal iz Bukarešte. Ob 8. uri zjutraj je pri stranskem vhodu kraljeve palače čakalo šest velikih avtomobilov. Ob 9. uri so se odprla vrata in kakih 20 oseb, zavitih v velike plašče, je vstopilo v avtomobile. Bili so to: kralj Ferdinand, kraljica Marija in spremstvo. In nato so avtomobili zadržali proti vzhodu, v Rusijo. Kralj je baje izredno potr, kraljica pa je nasprotno še vedno vedrega lica.

LISTER.

O vzgoji in poduku otrok.

(Iz madžarskega prestavil Bicmanov Peter.)

Glasilo katoliške ljudske stranke na Ogrskem, „Nap-ujšag“ imenovani list, je prinesel pred kratkim hvalevreden članek o vzgoji in poduku otrok, ki velja tudi za naše slovenske vzgojitelje in učitelje.

Vsak narod, pravi list, toliko velja, v kolikor skrbi za svoj zaroč. Človek se v svojih otrocih obnavlja in sicer tako obnavlja, kakor jih vzgojuje. Otroci je nadaljevanje družine, roda. Blagoslov ga bo spremljal in v blagoslov bo drugim, ako je lepo, krščansko vzgojen, prokletstvo se ga bo držalo in v prokletstvo bo drugim, ako slabo. Iz tega se vidi, kako velikansko odgovornost imajo oni, katerim je skrb in vzgoja otrok izročena: starši, vzgojitelji, učitelji, v prvi vrsti pa matere. Na kaki odgovornosti sloni vzgoja otrok, najboljšo dokazuje Jezus, vzgojitelj vzgojiteljev, ki je enega izmed otrok, katere so jih mu matere pripeljale, v naročje vzel in svojim učencem rekel: „Pustite male k meni priti, in nikar jim ne branite, zakaj takih je nebeško kraljestvo!“ „Ako kdo katerega teh malih, ki v me verujejo, pohujša, bi mu bilo boljše...“

Božji prijatelj otrok je te besede izgovoril s takim poudarkom, da lahko iz njih posnamemo, da je otrok v svoji nedolžnosti sam že nebeško kraljestvo v majem, predstavitelj, zrelo nebeškega kraljestva.

Blagor takemu otroku že tukaj na zemlji, ako svojo nedolžnost ohrani, blagor mu posebno v večnosti; zato mlinski kamen na vrat takim staršem, takim vzgojiteljem, ki v skrb jim izročenih otrok ne vzgojujejo tako, da bi bili srečni že tukaj na zemlji, in enkrat zveličani v večnosti.

To se pravi, treba je otroke tako vzgojiti, da bodo iz njih dobri državljani in verni kristjani. Ljubijo naj svojo vero, živijo naj po veri, da bodo potem ljubili tudi svojo domovino, zakaj vero ljubiti in po njej živeti se pravi, na Bogu prijeten način živeti, delati, truditi se za občni blagor, za svojo domovino.

Slovenske matere, na katerih sedaj radi vojske sloni vsa skrb za vzgojo otrok, zavedajte se svojih svetih dolžnosti in poslušajte, kar se vam tukaj pove. Kaj ne, kako skrbno ste morale paziti, ko ste otroka še pod sreem nosile, da se mu kaj zalega ni zgodilo. Paziti ste morale, ko ste ga po porodu na svojih prsih dojile. Koliko bolj morate paziti potem, ko otrok prihaja k pameti, se začne zanimati za razne reči, opazovati, kaj se okoli njega godi, najbolj pa je treba paziti na otroka, ko je začel po svojem razumu delati, storiti, kakor vidi in sliši druge.

Ne pozabite, da otrok vse vidi, vse opazi, in kar stori, stori tako, kakor je druge videl, očeta in mater, odrasle. Same se lahko prepričate, da so otroci ne samo po obrazu, v kretnjah, smehljaju, izgovoru podobni očetu, materi, ampak tudi v miselnju, storjenju in da jim lastnosti, katerih so se od drugih navzeli, tako preidejo v meso in kri, da jim postanejo druga narava in da se jih le težko ali pa sploh ne morejo več iznebiti.

Ravno zato pa, ker jim preidejo v naravo, je treba pri vzgoji otrok skrbno na to paziti, da se le dobra narava v njih vkorenini, raste, da tako postanejo dobri možje, žene, ne samo samim sebi, ampak tudi drugim, kratko, da postanejo možje, žene, dopadljivi Bogu in ljudem, možje, žene, ki spoštujejo svoje starše, k dobremu vzgojujejo in napeljujejo svoje otroke, ljubijo delo, zvesto izpolnjujejo božje zapovedi in stanovske dolžnosti.

Dajajte otrokom dober vzgled in bote imeli dobre otroke. Pazite skrbno na nedolžnost vaših otrok in varujte jih hučega, ki se jih tako lahko prime in tako težko odpravi.

Molite, izpolnjujte zvesto svoje dolžnosti, ki jih imate do svoje neumrjoče duše, do svoje družine, do občine, domovine in bodo isto storili tudi vaši otroci.

Učite jih, navajajte jih k dušni in telesni čistosti, k ređu, k zmernosti, ker to troje je najboljši varuh telesnega razvitka in zdravja.

Varujte se dvoumnih, nespočasnih besed, kletve, in učite jih le dobrega, koristnega.

Posiljajte svoje otroke, ako le mogoče, skrbno v šolo, da si tudi onih znanosti pridobijo, ki so jim v življenju potrebne. Zakaj, ne smete pozabiti, da dandanes človeka ne ocenjujejo samo po sreč, ampak tudi po znanju, ki si ga je v šoli pridobil. Že prej nekaj je bila znanost v veliki veljavi, dandanes pa tem bolj, ker živimo v stoletju šol. Posiljajte pa svoje otroke le v slovenske šole. Tam se jih podučuje in vzgojuje v njim razumljivem, maternem, slovenskem jeziku in zato se zamorejo le tam kaj pridati naučiti ter ostati obvarovani onega protinara-

Rumunsko žito.

Dunajski listi poročajo: Računati je, da so naše in nemške čete vplenile na Vlaškem tudi ogromne množine žita. Vlaška ravnina je najrodovitnejši del Rumunije. Informirani krogi smatrajo, da se je pri izbruhu vojne nahajalo v sedaj zasedeni vlaški ravnini najmanj 12 do 14 milijonov meterskih stotov pšenice, 2 do 3 milijone stotov ječmena in ravno toliko ovsa. Nadalje je tam okrog 12 milijonov meterskih stotov koruze. Smatrati je, da Rumuni niso imeli časa, spraviti mnogo stran in četudi so morda nekaj teh ogromnih zalog uničili, preostane še vedno velika množina žita, ki nam bo prišla prav.

Bukarešta.

Bukarešta, ali kakor jo Rumuni imenujejo: Bukuresci, je staro mesto, ki je bilo že v 14. stoletju prestolnica vlaških knezov. Takrat je zgradil knez Mircea še danes obstoječi stari grad Curtea veche. Od leta 1789 do 1791 so imeli Bukarešto zasedeno Avstrijci. Leta 1812 je bil v Bukarešti podpisan rusko-turški mir. Razvijati se je pričelo mesto šele po združenju obeh rumunskih kneževin leta 1862. Leta 1886 je bil v Bukarešti sklenjen mir med Srbijo in Bolgarijo, leta 1913 pa balkanski mir. Mesto je jako obširno, razprostira se v ravnini ter pokriva okrog 30 kvadratnih kilometrov. Zunanji mestni deli imajo še popolnoma vzhodni značaj, male hišice, obsežni vrtovi, mnogo nesnage. Notranje mesto pa je stijajno in razkošno, kakor malokatero drugo. Življenje v Bukarešti je od nekdaj jako luksurijsno in priimek „malega Pariza“ si je Bukarešta zaslužila s svojim nočnim življenjem, s svojo potratnostjo. Rumunska prestolnica je štela pred vojno okrog 340.000 prebivalcev.

Mesto Ploesti.

Ploesti, ki so ga zavzele Falkenhaynovе čete isti dan kakor Bukarešto, je rumunska „petrolejska prestolnica.“ Mesto šteje 48.000 prebivalcev ter leži med rekama Prahovo in Teleajanu, kjer se nahajajo največji petrolejski vrelci. Tu ima svoje velike petrolejske naprave največja petrolejska družba „Steianu Romanu“, katere delnice so po večini v rokah berlinske Deutsche Bank.

Rusko bojišče.

Med Kirlibabo in Dornovatro v Karpatih Rusi napadajo z veliko silo. Malenkostne krajevne vspehe so zelo drago plačali. Na ostali fronti nič posebnega.

Italijansko bojišče.

Položaj na italijanski fronti je nespremenjen. Listi poročajo o pripravah na deseto italijansko ofenzivo na Krasu. V italijanski državni zbornici so

vnega zaničevanja in gnjeva do lastnega, maternega jezika, s katerim se v naših nemških šolah zastruplja mlada srca slovenskih otrok. Madžar v madžarsko, Nemec v nemško, Slovenec pa sliši v slovensko šolo.

Varujte se sami in varujte svoje otroke raznih krčem in drugih krajev, kjer se širi hudobija, kjer se sliši grdo, nedolžne duše moreče klaňanje in preklinjevanje, kjer se točijo telesno zdravje uničujoče pijače, zlasti žganje.

In kar ste posebno dolžni do lastnih, kakor do duš svojih otrok: ne berite in ne pustite brati vsega, kar vidite in dobite v roke, knjige, časnike, s katerimi dragi čas izgubite, si skušnjave delate, denar zapravljate, knjigarjam pa in založnikom do bogastva pripomagate. Če vam pa le v roke pride, ne verujte vsega, zakaj papir je potrpežljiv in vzbudite v svojem srcu zavest, da ste kristjani in sicer katoliški kristjani, krščanski Slovenci, katerim more in mora biti le to lepo, resnično in dobro, kar je v blagor duši, družini, domovini.

Berite in naj berejo tudi vaši otroci, kadar je zato čas, toda vedno presodite, kaj berete. Vprašajte dušnega pastirja, krščansko mislečega učitelja, naj vam povejo, katere knjige, časniki vam koristijo ali škodujejo. Berite knjige, časnike krščanskega mišljenja in vsebine in skrbite, da tudi le take reči dobiijo v roke vaši otroci.

Tudi ne pozabite, da je v sedanjem veku papirja in črk pisanega veliko praznega, nepotrebnega, ki je brez vse koristi in le zato, da človeka od dela odvrača, z raznim nepotrebnim znanjem zastruplja, v njem nezadovoljnost, zavist, častihlepje in druge strasti buči in tako večkrat v nesrečo spravi, iz katere se več vzdigniti ne more.

Le krščanskemu, slovenskemu narodu se prihodnost obeta. In to prihodnost mu pripraviti, zagotoviti je v prvi vrsti na vas ležeče, krščanske matere, očetj, učitelji, vzgojitelji. Storitve svoje dolžnosti s požrtvovalnostjo, kakor to zahteva morje krvi, ki so jo prelili vaši junaški možje, brati za domovino!

se nekateri poslanci lotili tudi jugoslovanskega vprašanja in so izjavili, da bodo ščitili narodne pravice Jugoslovancev (121). Seveda jim tega nihče ne bo verjel, ker imamo Slovani že glede postopanja z beneškimi Slovenci prežalostno izkušnjo, kako Lah ljubijo Slovence.

Italijanska zbornica.

V seji dne 9. decembra je radikalni poslanec Gasperotto zahteval, naj se za vse četverosporazumove armade ustanovi enotno poveljstvo, da se moči ne bodo tako gubile, kakor dosedaj. Govornik izjavlja, da bi se naj slovanskemu svetu onstran Adrije, ki bo v bodoče pod italijanskim gospodstvom — Lah dela račun brez krčmarja! — pustilo njegove narodne posebnosti. Socialist Treves je rekel, da bi vojska do zmage izzvala med ljudstvom novo veliko nevoljo. Italija ne sme izkrvaveti ne za Angleže in ne za Rusé. Poslanec Pierolini je zahteval, naj se pojasni razmerje Italije do Jugoslovancev ob Adriji. Mir je sedaj še nemogoč, ker še vsenemške sanje niso popolnoma izjalovljene.

Macedonsko bojišče.

Se vedno z namenom, da bi razbremenila Rumunijo, je Sarraillova armada pričela te dni s ponovnimi splošnimi navali na bolgarske postojanke severno od Bitolja ter ob reki Črni. Vsi navali so bili krvavo odbiti.

Grčija.

Vsled poraza Rumunov ojunacen, se zdaj grški kralj odločno upira četverosporazumovim držnim zahtevam in je začel zbirati armado. Četverosporazum namerava odstraniti sedanjega grškega kralja in nadaljuje blokado grške obali.

Francosko bojišče.

Na francoskem bojišču so bili vsi napadi angleško-francoskih čet odbiti. Položaj nespremenjen. — General Joffre bo baje odstopil od vrhovnega francoskega armadnega poveljstva ter prevzel vojaško vodstvo vseh četverosporazumovih armad. Na njegovo mesto pride baje general Petaín.

Joffre bo šel?

„Journal des Debats“ naznanja, da se bode v francoskem višjem armadnem vodstvu vršila izprememba. Joffre bo prideljen kot član k francoskemu armadnemu nadzorovalnemu uradu.

Francozi izgubili 4.000.000 mož.

Po uradnih francoskih izkazih iznašajo francoske izgube na mrtvih, ranjenih in pogrešanih do 1. novembra 1916 čez 4.000.000 mož.

Pariz—Trst—Zagreb—Petrograd.

„Pester Lloyd“ poroča, da je prišlo več francoskih odposlancev v Švico k voditelju švicarskih železnic dr. Forrerju, da bi se z njim posvetovali glede proge, ki naj po vojni zveže Pariz s Petrogradom. Predlagali so progo čez Švico, Milan, Trst, St. Peter na Krasu, Reko, Zagreb, Brod, Zemun, Pančevo, Kutin, Bukarešto, Odeso. Potrebni kapital da je že zbran. Dr. Forrer je odposlance opozoril, da je treba prej te dežele odtrgati od Avstrije in od Ogrske, predno bo mogoče misliti na železnico, ki ne bi tekla čez ozemlje osrednjih držav. Ko so francoski odposlanci nato začeli dopovedavati dr. Forrerju, da je končna zmaga četverozveze zagotovljena, jih je dr. Forrer odslovil, rekoč, da se Švica principiuelno ne spušča v razprave o načrtih, ki nimajo politične podlage in prav nič upanja na — uresničenje!

Politične vesti.

Razpuščena dalmatinska občinska zastopa. Dalmatinska deželna vlada je razpustila občinska zastopa Vodice in Paž. Za upravitelja občin sta imenovana finančni nadpaznik Galzigno in učitelj Anton Kolnago.

Princ Hohenlohe svojemu uradništvu. Skupni finančni minister Konrad princ Hohenlohe je sprejel dne 7. decembra svoje uradništvo. Na pozdravni nagovor sekcijskega načelnika Szalayja je

odgovoril princ z zahvalo za zaupanje uradništva in uspešno podporo, nakar je nadaljeval: Smeri našega delovanja so jasne in točno odložane po mojih izvrstnih prednikih. Smatramo kot samobesebi umljivo, da se držimo natančne objektivnosti in pravičnosti napram obema državama monarhije, ki se jima imamo v enaki meri zahvaliti, in da zastavimo vse sile, da zanesemo in razširimo blagoslove moderne kulture v onih krasnih deželah, ki so poverjene naši upravi in ki so neločljivo spojene s habsburško monarhijo. Minister se je spominjal nato težke izgube vsled smrti sekcijskega šefa Thaloczija in rekel: Ne moremo bolje počastiti njegovega spomina kakor s tem, da si vzamemo za vzor njegovo sijajno delovanje in njegov neomajni čut dolžnosti.

Izprememba v vodstvu avstrijske nemške socialne demokracije. V političnih krogih na Dunaju se širi govorica, da hoče voditelj socialdemokratske stranke, dr. Viktor Adler, odstopiti, ker mu je zdravje v zadnjih časih precej trpelo. Za naslednika na vodstvu je določen poslanec Seitz, ki zastopa dunajski delavski okraj Floridsdorf. Seitz je najodločnejši nasprotnik krščanskih socialcev. To svoje mišljenje je očitno kazal in tudi z dejanji uveljavljal že kot učitelj.

Boj proti grofu Tiszi. Stranka grofa Karolyja je na predlog Julija Justha in grofa Batthyanyja sklenila boj z najskrajnejšimi sredstvi proti temu, da bi grof Tisza kot namestnik palatina kronal kralja.

„Nemški Nationalverband“. Pod predsedstvom dr. Grossa je imel nemški Nationalverband dne 9. decembra odborovo sejo, v kateri se je z zadovoljstvom vzelo na znanje, da se pogajanja med nemškimi nacionalci in krščanskimi socialci ugodno razvijajo. O stališču Nationalverbanda napram Körberjevemu ministrstvu se bo odločilo v prvi glavni skupščini zveze. Dne 12. decembra se vrši zborovanje nemške delovne skupnosti. Razpravljalo se bo o nastopanju nemških radikalcev. Splošno se je izrazila želja, da se skliče državni zbor, a da se morajo poprej dati jamstva za uspešno zborovanje, to je odcepitev Galicije, nemški državni jezik in prvenstvo nemštva v Avstriji.

Zarota proti japonskemu ministrstvu. Na Japonskem so prišli na sled zaroti sto oseb, ki je prevzela nalogo, da usmrti vse člane sedanjega ministva. Zarotnike so zaprli.

Tedenske novice.

Generalni polkovnik pl. Borojević se je tako-le izrazil v V. vojnem posojilu: »Osemnajst mesecev smo že vsak dan priča tople domovinske ljubezni primorskega prebivalstva. Ta ljubezen se gotovo tudi krepko izkaže pri vojnem posojilu. Mi na fronti smatramo samo po sebi umljivo za častno dolžnost, da zapišemo zadnji vinar, ki ga lahko pogrešamo. Kdo izven fronte bi hotel zaostati za nami? Sto podpisanih milijonov je dobljena bitka! — Kdo bi se ne hotel soboriti v njej? In vsaka dobljena bitka nas približuje času, ko bomo mogli meč zamenjati s plugom, da bomo v miru mirno gradili dalje moč in veličino domovine. — Borojević, g. p., I. r.«

Slov. kat. akadem. tehn. društvo »Danica« na Dunaju je na svojem zadnjem občnem zboru izvolilo sledeči odbor: Predsednik: Henrik Rejic, for.; podpredsednik: Šarvicelj Anton, med.; tajnik: Urbanc Anton, iur.; blagajnik: Fugina Edvard, cult. tech.; I. in II. knjižničar: Turk Josip, phil.; zapisnikar: gđc. Amalija Šimec, med.; gospodar in arhivar: Matej Šarvicelj, iur.

Vojaški škof Bjelik — tajni svetnik. Cesar je imenoval našega vojaškega škofa Emerika Bjelik za pravega tajnega svetnika.

Bavarski kralj o časopisju. Nedavno je obiskal bavarski kralj odbor za razpošiljanje božičnih darov vojakom na bojišče. V odboru sta bila tudi dva urednika. Kralj je podal obema urednikoma roko ter rekel: »Časopisje je zelo važno, toda malokateremu je to znano in časopisje je naš najzvestejši pomočnik.«

Obravnava proti morilcu grofa Stürgkha. Kazenska obravnava proti dr. Fricu Adler, morilcu bivšega ministrskega predsednika grofa Stürgkha, se bo vršila v prvi polovici meseca januarja. Zdravnika, ki sta preiskala duševno stanje dr

Adlerjevo, sta se izrekla, da je morilec pri popolni pameti.

Japonski maršal Ojama umrl. V japonskem glavnem mestu Tokijo je dne 8. decembra umrl japonski feldmaršal knez Ojama, ki je bil v rusko-japonski vojski vrhovni poveljnik vseh japonskih armad.

Zgodovinsko društvo je imelo dne 10. decembra odborovo sejo, o kateri bomo poročali v prihodnji številki.

Slovensko-ogrske novice. „Novine“ poročajo: Naglo je vmrla Lovenjak Janoša 61 let stara dovica pri Sv. Bedeniki. Drva je nesla domo z loga i na poti samo vküspadnola. Srčna kap jo je zadela. — Mele (moke) smemo teliko vživati, kak je v začetki bilo dovoljeno, 240 gr. na den. Prikrajšanje duže ne obstoji. — Ogrski Slovenci prav pridno darujejo za podporo „Novin“ in „Marijinega Lista“, ter za ustanovitve lastne slovenske tiskarne. Nabranih je že več tisoč kron.

Ogrski Slovenci in treznostno gibanje. „Novine“ pišejo: Zaistino veseli glas, hvala naj bo Bogu na njem. Posebno dve občini sta bile v našoj pokrajini, kje je hudi duh po žganici kralüveo: Polanča i Dekležovje. Polančarje so predlani zato dobili stro predgo i zamerili so nešteri nateliko za njo, da so g. predgara še mil. višjemi pastiri tožili za njo. Se ea, da so se mil. gospod dobro smejali toj tožbi, govorniki pa prav dali. Srce njih samo za to bolelo, ka so se najšle takše ovoj tüdi v njihovej čredi, štere so z blatom poškopile pastira, kda jih je iz gobca peklenskoga ognja trgao. — Naj bi se vživanje dušo i telo pogübljajočega alkohola omejilo, smo začeli družbo Marijine 7-re Radosti širiti, štero smo v ta namen tüdi dali potrditi. Vreli g. pleb. törjanske fare nas je tüdi oproso; naj jo i med nje govomi farniki širimo, nego do Polančarjev je malo vüpanja meo. Pa glejte, ravno Polančarje so pokazali, ka znajo svojemi gospodi veselje pravo spraviti. Vmro je tü Raščan Marko i pri njegovom mrtvem teli ne bilo jela, pila, niti po pokopi je nej bila držana nikša krmina. Zaistino hvalevreden začetek hvalevredni Polančarje. Živio te pravi duh krščanski!

Nov etapni poštni urad. Na zasedenem ozemlju Črnogore je otvoren za zasebni poštni promet nov poštni etapni urad Danilovgrad.

Velika preosnova telefona. Dva švedska inženirja sta izumila neko posebno napravo pri telefonu imenovano mikrofoni, vsled katere bo omogočeno se pogovarjati z osebami, ki se nahajajo v zelo veliki razdalji. Telefonični pogovor n. pr. med Berlinom in Carigradom ne bo delal nobenih težkoč. Novi izumitvi pripisujejo posebno na morju veliko važnost.

Novi bankovci po 50 kron pridejo v prome 18. decembra, papirnate kronce pa 21. decembra **Polovični dve kronski bankovci.** Finančno ministstvo je odredilo, da morajo poštne uradi in trafike sprejemati polovične dve kronske bankovce.

Brzjavke v Rusijo zopet ustavljene. Uradno se razglša, da so brzjavke za vjetnike v Rusijo zopet ustavljene, ker so se pojavile razne težave pri brzjavljenju.

Enotna uniforma v naši armadi. Vojaški naredbeni list razglša, da je določena za vse vrste orožja naše armade enotna uniforma, da se tako olajša izdelovanje iste. Kdaj bo stopila v veljavo nova enotna uniforma, še ni določeno.

Kaj vse v Gradcu ukradejo. V enem samem dnevu je bilo v Gradcu ukradeno: 1 mufl, vreden 400 K, 6 žepnih robcev, nekemu črnovojniku de narnica in 21 K denarja, prstan vreden 50 K, nadalje 3 sveče, 2 svetilki in 1 ponočna omara v vrednosti 90 K, 1 gladilnik, 8 parov čevljev, 8 sukenj, 12 dežnikov, 2 odeji, 3 mačke in 2 debela psa, katera sta skorogotovo že tudi ubita in snedena.

Čenjeni naročniki! Ne pošiljajte nam še zdaj denarja za prihodnje leto, ampak počakajte, da Vam naznamimo, kdaj smete poslati. Z novim letom se bode najbrž popolnoma spremenil način naročevanja za liste. Zato je treba počakati, da izvemo, kako bo z novim letom treba naročiti list. Vsak bo moral najbrž list naročiti pri svoji pošti in tisti, ki bi naročnino že v tem letu naravnost poslal nam, bi moral vkljub temu list še enkrat plačati na pošti, mi pa bi mu morali zopet denar poslati nazaj. Za vojake na fronti pa to seveda ne velja. Počakajte torej, dokler se stvar ne uredi.

Gospodarske novice.

Ali treba oddati? Iz ljutomerskega okraja se nas vpraša: Predpisali so mi, da moram šest stotov koruze oddati, a dobil sem je samo nekaj čez 1 stot, katero potrebujem za krmito in seme. Kaj naj storim? — Odgovor: Vsakemu kmetu se mora pustiti od vsakega pridelka, kolikor rabi za seme, nadalje pri koruzi ¼ pridelka za kladjo. Koliko vam je všteto koruze v svoto, ki je določena za osebo na leto, morate sami vedeti. Proti prevelikemu predpisu se morate takoj pritožiti na glavarstvo ali naravnost na namestnika.

Klasifikacija konj za leto 1917. V prvih mesecih prihodnjega leta se bo vršila klasifikacija konj in popisovanje vozil. Lastniki konj morajo v času od 10. do 17. decembra naznaniti županstvu število konj in konjske oprave. Istotako se mora županstvu naznaniti vsaka sprememba glede števila konj, ki bi se vršila med popisovanjem in klasifikacijo. Od nabora konj so oproščeni tisti konji, ki se rabijo pri prevažanju pošte, konji, kateri se rabijo v dušnem pastirstvu, konji zdravnikov, živinozdravnikov, toda ne več kakor dva konja istotako konji požarnih bramb, plemenski žrebci in kobile, licencirani zasebni žrebci, konji-dirkači in konji, ki se jih rabi v rudnikih.

Vino na Tirolskem zaseženo. Vlada je odredila, da so vse zaloge vina na Tirolskem zasežene. Izvoz vina iz Tirolske je ustavljen.

Cene za cigaretni tobak se zopet zvišajo. Že delj časa ni dobiti v nobeni trafiki ne cigaret in ne cigaretnega tobaka. Dunajski listi pišejo, da bodo z novim letom vnovič zvišali cene za cigarete in cigaretni tobak, vsled česar sedaj zelo štedijo z zalogami cigaretnega tobaka.

Prodaja tobaka po gostilnah in kavarnah prepovedana. Finančno ministstvo je odredilo, da je prodaja tobaka, cigaret in smodk po gostilnah in kavarnah do preklica popolnoma prepovedana. Izvzete od te odredbe so samo tiste gostilne in kavarne, v katerih se nahaja javna tobačna trafika.

Omejitev uporabe premoga. Da se vsled prometnih težkoč omeji uporaba premoga, je vlada določila, da se mora s premogom po možnosti štediti, vsled česar je določila, da se morajo trgovine, izvemši trgovine za živila, zapreti ob 7. uri zvečer. Tudi gostilne in kavarne ne smejo biti odprte čez 11. oziroma 12. uro ponoči. Nadalje je tudi omejeno razsvetljevanje izloženih oken in trgovin.

Nemčija zvišala cene za jeklo. V Nemčiji so zvišali cene za jeklo za 50 odstotkov, tudi v Avstriji nameravajo z novim letom zvisati cene za jeklo od 40 do 50 odstotkov.

Zmrznjen krompir. V listu „Deutsches Agramblatt“ se nasvetuje, da se zmrznjen krompir lahko zopet napravi vžiten, ako se ga dene za 1–2 uri v mrzlo vodo. S tem baje izgubi zmrznjen krompir svoj sladek okus.

5.000.000 K čistega dobička. Dunajska tovarna za izdelovanje pohištva Ignac Haas izkazuje v preteklem poslovnem letu 5.000.000 K čistega dobička. Tovarna je pokupila v avstrijskih alpskih deželah 250 oralov gozdov, večinoma hrastov in orehov les.

Razne novice.

Zamenjano dete. Zanimivo dogodbico je prinesel neki ameriški list. V Weawerville v Kaliforniji je bila prirejena plesna veselica, na katero je prišlo mnogo mladih mater s svojimi dojenčki. Ti mladi Kalifornijanci so pa bili vsled godb, šundra in lesketajočih se svetilk tako vznemirjeni, da so povzročili s svojim kričanjem strašen vrišč. Sklenilo se je zato, odkazati otrokom posebno sobo, kjer so pazila nanje mlada dekleta, zakaj matere bi se bile nerade odrekle plesu. Toliko pa, da so bila mlada dekleta z dojenčki sama, jim je prišlo na misel, bodisi iz dolgega časa, bodisi iz mržnje do svojega posla, sleči vse kričače in zamenjati njih obleke. Ko so po končanem plesu matere spet sprejemavale svoje ljubljenske, pri čemer jim je bilo krilce vsekakor še glavno znamenje, ni pri piči razsvetljavi nobena izmed njih spoznala prevare in je slednja odšla domov s tujim detetom. Lahko si je misliti strah, presenečenje in gnev mladih mater, ko so se zjutraj po utrudljivem plesu zbudile in so skrbno ogledovale — svoje miljene malčke. Kmalu se je pričelo tekanje, beganje, iskanje in prenašanje otrok. Ali najti pravo dete ni bilo vselej tako lahko, zakaj deloma so stanovale plesalke po dve in več milj daleč od Weawerville, deloma so si bili dojenčki, zlasti kar jih je bilo mlajših, tako podobni, da jih niti materni čut ni mogel z vso gotovostjo ločiti. Tako je minilo več dni v skrbih in strahu in brez mnovega hrupnega

spora za materino pravo, dokler niso vse matere imele svojih otrok, ali pa so si vsaj tako domnevale.

Volkovi raztrgali 70 glav živine. V raznih krajih Dalmacije se je pojavilo letos posebno veliko volkov. Samo v občinah Hratac in Sinj so volkovi dozdaj raztrgali 70 glav živine in 120 ovac.

V Adriji letos veliko rib. Stari ribiči ob dalmatinski in istrski morski obali ne pomnijo, da bi bili kedaj poprej nalovili v istrskem in dalmatinskem vodovju toliko rib, kakor ravno letos. Kilo-gram zlatih rib, ki je poprej stal 3 do 4 krone, stane sedaj samo 32 v.

Zeleni človeški lasje. V raznih tovarnah za izdelovanje municije so opazovali delavce in delavke, ki so dobili zelene lasje. Prvotno so bili splošno mnenja, da dobijo vsi tisti delavci in delavke zelene lasje, ki imajo opraviti z bakrom. Sedaj so pa dognali, da se v laseh takih delavcev ne nahaja nobenih bakrenih snovi in da dobijo tisti delavci in delavke zelene lasje, ki izdelujejo municijo in imajo pri tem redno opraviti s kislino „Pikrin“.

Spomenik na Lovčenu. Na gori Lovčen bodo postavili velik vojaški spomenik. Razpisali so nagrado za najboljšo načrte. Prvo nagrado za najboljši načrt je dobil slikar Marko Raica. Spomenik bo visok 32 metrov in se bo dvigal na vrhu 1760 metrov visokega Lovčena.

1500 kron za eno okno. Pri cesarjevem pogrebu na Dunaju je bilo popraševanje po oknih, iz katerih se je cesarjev pogreb najbolje videl, zelo veliko. Za prostor pri nekem oknu trgovine Rotberger je plačal nek bogataš 1500 kron. Od skupičkov za oddane prostore okenj hiš in na strehah je dobil vojnookrbni urad čez 1/4 milijona kron.

Dopisi.

Maribor. Dne 9. decembra je umrl v 20. letu svoje starosti nađebudni mladenič enoletni prstovoljec in učiteljšček Milan Soršak, sin Ferdinanda Soršaka, revidenta južne železnice v Mariboru. Svetila mu večna luč, potrjim staršem pa naše sožalje!

Maribor. Od sedaj naprej bo prodajala moko samo mestna občina v novi prodajalni v nemški mestni hranilnici in sicer predpoldne od 8. do 12. ure in popoldne od 2. do 4. ure. Prodaja moke bo urejena za ta teden tako, da se bo na družinske karte od št. 1 do 1000 prodajala moka v ponedeljek, od št. 1000 do 2000 v torek, 2000 do 3000 v sredo, 3000 do 4000 v četrtek 4000 do 5000 v petek in 5000 do 6000 v soboto in sicer vselej predpoldne. Na posamezne karte se sme vsak dan popoldne kupiti moka.

Maribor. Tedenski izkaz nalezljivih bolezni v Mariboru izkazuje 8 slučajev škrlatice, 5 slučajev davice in 1 slučaj tifusa. V našem mestu vlada veliko pomanjkanje moke.

Hoče pri Mariboru. Pred nedavno je izbruhnil v gospodarskem poslopuj Antona Strašnik v Spodnjih Hočah požar, ki mu je uppelil hišo in gospodarsko poslopje. Pri tem je dobil Anton Strašnik tako hudo opekline, da so ga morali spraviti v mariborsko bolnišnico.

Ljutomer. G. Fran Čeh, učitelj na tukajšnji Franc Jožefovi šoli je postal praporščak.

Dobrna pri Celju. Tukajšnje grajščino Dobrno je kupil poštar in lesotržec Herman Goll v Velenju za svoto 450.000 K.

Teharje. Tukajšnje grajščino Bežigrad je kupil lesotržec Cater iz Celja.

Store. Tukajšnja livarna je postavljena pod nadzorstvo vlade in sicer do preklica oziroma za tako dolgo, dokler bo trajala vojska.

Celje. Tukajšnji zobozdravnik, sedaj črnovojniški zdravnik dr. Rudolf Sadnik, je bil odlikovan z zlatim zaslužnim križcem na traku hrabrostne kolajne.

Kozje. Tukaj je bila šola zaprta od 23. oktobra do 4. decembra zaradi difterije. Bolezen je bila baje zanešena iz Poljčan. Umrli so štirje otroci; prva žrtev je bil sedemletni nadučiteljev sin Milutin Krajnik.

Posojilnica v Mariboru (Naredni dom)

sprejema prijave za peto avstrijsko vojno posojilo

ter daje potrebna pojasnila vsak delavnik od 8. do 12. ure popoldne ter od 3. do 6. ure popoldne. 733